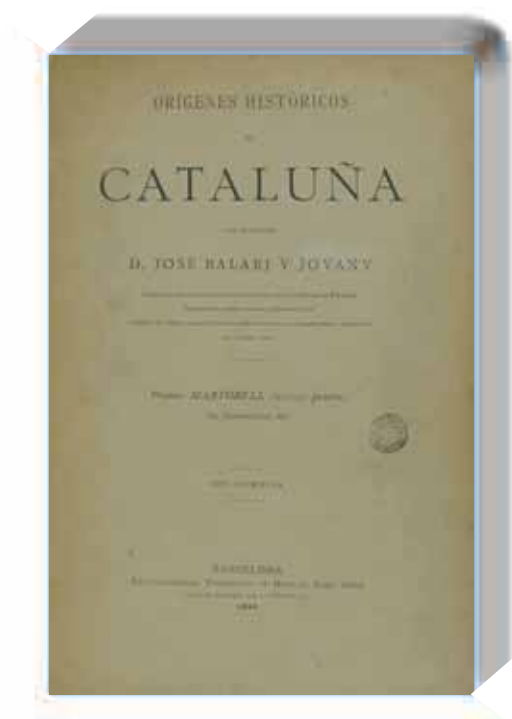

ÍNDEX LÈXIC I CONCEPTUAL DELS "ORÍGENES HISTÓRICOS DE CATALUÑA" de Josep Balari i Jovany

Laura Trias Ferri

ÍNDEX LÈXIC I CONCEPTUAL DELS “ORÍGENES HISTÓRICOS DE CATALUÑA” de Josep Balari i Jovany

Laura Trias Ferri

L'índex dels *Orígenes históricos de Cataluña* de Josep Balari y Jovany* pretén pal·liar una mancança que l'esmentada obra arrossegava d'ençà de la seva publicació. El fet que l'índex que l'acompanyava no fou exhaustiu ha estat la causa que durant molts anys no s'hagi pogut aprofitar del tot la ingent quantitat de dades que ofereix.

A més de les entrades, l'índex, ordenat alfabèticament, proporciona informacions addicionals de diversa índole, sempre extretes de la mateixa obra. D'una banda, les entrades de l'índex, així com també les subentrades, es presenten en negreta rodona; de l'altra, la informació addicional apareix en cursiva.

Pel que fa als lemes, els mots variables s'han entrat en nominatiu singular –en gènere masculí, en el cas dels adjectius– o en infinitiu, segons correspongui. L'única excepció han estat els noms comuns que fan referència a conceptes plurals, com serien *stratas forcatas* o *caramilleras*, entrats directament en nominatiu plural; en qualsevol cas, sempre s'indica que el terme correspon al nombre plural. Així mateix, els topònims que recullen una noció de plural també es mantenen en plural. La resta de formes incloses dins d'una mateixa entrada –és a dir, les subentrades–, també ordenades alfabèticament, apareixen a continuació, separades entre sí per un punt i coma. La seqüència numèrica fa referència a les pàgines de l'obra on es troba cada terme. Val a dir que sovint el número de pàgina va acompanyat d'una explicació addicional –sempre extreta de la mateixa obra–, entre parèntesi i en cursiva. Així mateix, els lemes solen aparèixer acompanyats de marques, per tal d'ajudar el lector a ubicar-se. A grans trets, si es tracta d'un mot comú, se n'especifica la categoria semàntica, mentre que si es tracta d'un nom propi es distingeix entre topònims i antropònims. De la mateixa manera, molts noms comuns van acompanyats d'una referència al camp semàntic al qual s'adscriuen, com podrien ser l'àmbit agrícola, l'econòmic o el dels teixits, així com d'una referència a la llengua de la qual procedeixen, en cas que la forma en qüestió no sigui ni llatina, ni catalana ni castellana. Quan l'explicació, doncs, apareix just a l'inici de l'entrada, cal entendre que fa referència a la totalitat del lema i no només a alguna de les seves aparicions al llarg de l'obra.

D'altra banda, la marca *cf.* estableix relacions entre diferents entrades, de manera que el lector té a la seva disposició una mena de xarxa de correspondències que de ben segur li seran de profit en la seva recerca. Sempre que ha estat possible –sobretot en el cas dels cognoms– les remissions s'han agrupat sota el que s'ha considerat el lema principal, de manera que la resta d'entrades remeten directament a l'esmentat lema. En qualsevol cas, la xarxa de remissions creuades és tan àmplia que des de qualsevol terme es poden trobar les entrades afins sense dificultat, ja que unes remissions porten a d'altres, i així successivament. De la mateixa manera, la marca *vid.*, usada en les entrades compostes, remet al lema que s'ha establert com a referència dins de l'índex. Tant els mots que segueixen a *cf.* com els que acompanyen a *vid.* apareixen en rodona, ja que en realitat no són altra cosa que entrades virtuals, és a dir, es tracta de veritables lemes que simplement no es troben en la posició que els tocaria dins de l'ordre alfabètic de l'índex; és precisament per això que remeten a l'entrada corresponent.

Les abreviatures usades per a la confecció de l'índex, tant pel que fa a les referències gramaticals i als camps semàntics als quals se circumscriuen els lemes, com a d'altres informacions addicionals, són les següents:

adj.: adjectiu
adv.: adverb
agr.: àmbit agrícola

al.: alemany
alim.: àmbit de l'alimentació
antr.: antropònim

* Aquest treball s'ha redactat en el marc del projecte "Informatització del *Glossarium Mediae Latinitatis Cataloniae* (5)", HUM2005-03818, finançat pel Ministeri d'Educació i Ciència d'Espanya, Direcció General d'Investigació, Subdirecció General de Projectes d'Investigació, dins del "Plan Nacional de Investigación Científica, Desarrollo e Innovación Tecnológica 2004-2007".

àr.: àrab	it.: italià
bèl.: àmbit bèl·lic	jud.: àmbit judicial
bot.: àmbit botànic	llomb.: llombard
c.: conjunció	loc. adv.: locució adverbial
cf.: compareu amb	m.: masculí
comp.: comparatiu	mit.: àmbit mitològic
depart.: departament	p.: preposició
dial.: dialecte	port.: portuguès
dom.: àmbit domèstic	proc.: procedent
econ.: àmbit econòmic	prov.: província
f.: femení	provenç.: provençal
fam.: àmbit familiar	superl.: superlatiu
feud.: àmbit feudal	s.: substantiu
fr.: francès	top.: topònim
gall.: gallec	v.: verb
gent.: gentilici	vid.: vegeu
geol.: àmbit geològic	zool.: àmbit zoològic
germ.: germànic	

S'han utilitzat també altres signes, el significat dels quals caldria aclarir:

* : quan Balari creu que la interpretació que generalment s'ha fet d'aquella paraula és falsa

< > : quan s'han hagut de restablir lletres o mots sencers, sempre deduïts a partir del text

/ : sempre dins d'una explicació, quan en una mateixa pàgina trobem una determinada paraula associada a conceptes diversos

- : quan una paraula queda tallada per un salt de pàgina; la trobem, per tant, a cavall entre dues pàgines

Quant a les entrades, s'han unificat algunes de les variants gràfiques –com podrien ser *c* i *ch* o *u* i *v*– sota un mateix lema. Sempre, però, hom pot trobar ambdues referències indexades: l'una com a entrada real i l'altra com entrada virtual, marcada amb un *vid.* En canvi, les diferències que van més enllà d'un simple canvi de grafia, s'han mantingut com a lemes. És possible, doncs, que més d'una entrada correspongui a la mateixa realitat. També és probable que determinats topònims i antropònims, tractats com a formes diverses en l'índex, es refereixin, de fet, a una sola entitat. No obstant això, l'obra no dona prou dades per poder arribar a tal conclusió. D'altra banda, els noms propis apareixen en majúscula, encara que a l'obra de Balari, sobretot quan es tracta d'un terme extret directament d'un document en llatí, apareguin en minúscula. És per això que en la inicial dels topònims i antropònims la *u* sovint passa a *v*. Pel que fa a l'ordre intern de l'índex, en el casos en què tenim una mateixa forma en minúscula i en majúscula, primer apareix la forma del nom comú –i, per tant, en minúscula–, seguida de la del nom propi –és a dir, en majúscula–. En el mateix sentit, per tal de separar lemes diferents que comparteixen una mateixa forma, s'ha hagut de recórrer al superíndex numèric. Com a norma general, si formes idèntiques corresponen a llengües diverses, s'ha col·locat en primera posició el lema en llatí i a continuació les entrades en les diferents llengües romàniques. Respecte a la informació addicional que de vegades acompanya les entrades, es dona en català –traduïda del castellà, llengua original en què l'obra fou redactada–, tot i que sovint es barreja amb termes llatins, tal i com apareix a l'obra. En aquests casos, és a dir, si apareixen les dues llengües dins d'una mateixa explicació, els mots llatins van entre cometes simples, excepte quan es tracta de noms propis, que ni es tradueixen al català, ni es marquen de manera especial.

S'ha intentat que la lematització fos el més sistemàtica possible, per la qual cosa no sempre ha estat fàcil resoldre els dubtes que plantejaven alguns nominatius –corresponents sobretot a substantius i topònims– no testimoniats en els textos. Sempre que ha estat possible, s'ha seguit el criteri de les fonts lexicogràfiques –Gaffiot, Niermeyer, Thesaurus, *Glossarium mediae latinitatis Cataloniae*, etc.–. Tanmateix, en moltes ocasions, especialment pel que fa al vocabulari propi de la nostra regió, els diccionaris no aportaven les dades necessàries per a la reconstrucció d'un possible nominatiu. En aquests casos, malgrat els riscos que comporta, es proposa un nominatiu hipotètic, tot i que no el trobarem testimoniats en els documents –generalment, tenim documentats l'acusatiu o l'ablatiu, sigui quina sigui la funció sintàctica que un determinat mot aconsegueix dins d'una oració– ni sabrem mai si va arribar a existir una forma de nominatiu tal. Val a dir que la majoria de les conjectures tenen a veure amb els topònims.

Precisament l'àmbit dels topònims presenta encara una altra dificultat. A més del problema de declinació ja esmentat, quan els topònims són compostos –formats per un nom propi acompanyat d'un substantiu genèric– ha

calgut establir una frontera entre pretopònims i topònims, és a dir, decidir en quins casos el genèric actua com a tal, sense més implicacions dins del topònim, i en quins casos l'esmentat substantiu ja ha passat a formar part del topònim pròpiament dit. La qüestió s'ha resolt de la següent manera: s'han considerat pretopònims –i, com a tal, s'entren pel nom propi– aquells que en el català actual no han integrat el nom comú. A tall d'exemple es pot citar la font *Coua*. En canvi, són tractats com a veritables topònims aquells en què el compost ha superat el pas del temps, de manera que avui en dia aquell topònim ja no s'entendria sense la part corresponent al nom genèric –aquests compostos, doncs, s'han considerat una sola entitat i, com a tal, s'han entrat pel nom situat en primera posició dins del conglomerat, ja fos el genèric, ja fos el propi–. En seria un bon exemple *Mons Molonus*, que ha derivat en *Montmeló*. A continuació, s'ha hagut de decidir si els topònims que derivaven d'adjectius s'entraven com a veritables adjectius –per tant, en nominatiu singular masculí– o bé si es mantenia la correspondència genèrica amb el mot regent –és a dir, el nom comú–. Finalment, llevat d'excepcions molt concretes en què el mot regent exercia certa influència sobre el regit, s'ha optat per la primera opció. A més, també ha calgut establir una frontera entre formes llatines i formes ja romanitzades. El criteri seguit ha estat el següent: si la forma s'ha considerat llatina, s'ha entrat en nominatiu; ara bé, si s'ha cregut que ja s'havia dut a terme una transformació considerable, de manera que la forma ja es podia entendre com a romànica –catalana, en la majoria dels casos–, s'ha entrat tal i com la trobem en l'obra.

Quant als antropònims, sovint costa diferenciar els noms de pila dels cognoms. És per això que s'ha optat per obviar aquesta distinció i entrar tots els antropònims tal i com apareixen en el text, és a dir, pel primer nom. Un bon exemple d'això seria *Isarn Ermemir*.

Per acabar, voldria agrair sincerament tant la col·laboració com els ànims rebuts de persones a qui aprecio molt i que formaran part de mi per sempre. Sense ells de ben segur que aquest índex, que sovint ha resultat feixuc i carregós, no hauria vist mai la llum: Dra. Ana Gómez Rabal, Ignacio Marcio Cid, Dr. Pere Quetglas Nicolau i Teresa Gràcia Sahuquillo.

A. de Soler *antr.* m. 694

A. Sobracer, Guillem *vid.* Guillem
A. Sobracer

abacia s. (*Sant Pau de Vall Osol*)
401, 517; **abaciam** 401

abad s. 20 (*Ot, de Sant Cugat del Vallès*), 26 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 32 (*Sunyer, de Sant Pol de Mar i de Sant Feliu de Guixols*), 87 (*de Santisteban de Ribas del Sil*), 108 (*Hildesind, de Sant Pere de Rodes*), 139 (*Guillem, de Sant Sadurní de Tabèrnoles*), 145 (*Gondefred, de Cuixà*), 153 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 158 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 201 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 209 (*Hildesind, de Sant Pere de Rodes*), 235 (*Ramon, de Sant Cugat del Vallès*), 236 (*Hildesind, de Sant Pere de Rodes*), 241 (*Ot, de Sant Cugat del Vallès / Hildesind, de Sant Pere de Rodes*), 246 (*de Ripoll*), 248 (*Sisegut, de Sant Andreu de Sureda*), 255 (*Adalbert, de Sant Genís*), 289 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 295 (*Ot, de Sant Cugat del Vallès*), 308 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 309 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès / de Sant Cugat del Vallès*), 310 (*Andreu, de Sant Cugat del Vallès*), 311 (*Ermengol, de Sant Cugat del Vallès*), 316 (*Castellanus, d'Arles*), 323 (*Calortus, de Sant Sadurní de Tabèrnoles*), 331 (*Ermengol, de Sant Cugat del Vallès*), 339 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 360 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 361 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès / de San Clemente / de San Martín*), 362, 363 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 364 (*d'Arles / Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 365 (*Guitart*), 366 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 367 (*Ramon, de Sant Cugat del Vallès / Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 370 (*Ramon, de Sant Cugat del Vallès*), 371 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 372 (*Guitart, de Sant Cugat del*

Vallès), 373 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 376 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 377 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 378 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 380 (*Ramon, de Sant Cugat del Vallès*), 381 (*Ot, de Sant Cugat del Vallès*), 382 (*Ot, de Sant Cugat del Vallès*), 383 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 384 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 385 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 392 (*Andreu, de Sant Cugat del Vallès*), 399 (*Andreu, de Sant Cugat del Vallès*), 404 (*Rutllant, de Sant Cugat del Vallès*), 409 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 411 (*de Sant Fèlix*), 413, 422 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 423 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 424 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès / Donum Dei, de Sant Cugat del Vallès*), 431 (*Landric, de Sant Feliu de Guixols*), 439 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 440 (*Bonús*), 442 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 443 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 444 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 455 (*de Sant Pere de Rodes / de Banyoles*), 469 (*de Sant Pere de Rodes / de Banyoles*), 471 (*Ramon*), 479 (*Hildesind, de Sant Pere de Rodes*), 489 (*Rotllant, de Sant Cugat del Vallès*), 500 (*de Sant Joan*), 501 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès / Andreu, de Sant Cugat del Vallès*), 505 (*Ot, de Sant Cugat del Vallès*), 508 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès / Andreu, de Sant Cugat del Vallès*), 509 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 510 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 511 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 512 (*Joan, de Sant Cugat del Vallès*), 517 (*de Sant Joan de Ripoll / de Santa Maria de l'Estany*), 590, 612 (*Pere, de Sant Martí del Canigó*), 616 (*Ot, de Sant Cugat del Vallès*), 623 (*Guillem, de Sant Cugat del Vallès*), 632 (*Guitart, d'Arles*), 641 (*Pere, de Sant*

Pere de Besalú), 649 (*Gregori, de Sant Pere de Camprodon / Berenguer, de Sant Joan de les Abadesses*), 651 (*Ramon, de Sant Cugat del Vallès*), 662 (*Pere, de Sant Joan de Ripoll*), 701 (*Guillem, de Sant Cugat del Vallès*); **abades** 114, 148 (*d'Anià / de Sant Guillem*), 332, 344, 345

abadal *adj.* 114 (*camp*)

Abadal *top.* (*camp*); **Abadals** 114

abadesa s. 17 (*Emmo, de Sant Joan de Ripoll*), 116 (*Hemmo*), 179 (*Emmon, de Sant Joan Baptista*), 277 (*Adaleciba, de Sant Pere de les Puelles*), 315 (*Emmon, de Sant Joan de Ripoll*), 318 (*Hemmon*), 625 (*Emmon*), 664 (*Emmon*), 669 (*Tedelindis, de Sant Pere de les Puelles*); **abadesas** 69 (*de Sant Joan de Ripoll*)

Abadessas, Sant Joan de las *vid.*
Sant Joan de las Abadessas

abadia s. 15 (*Montolieu / Moissac / Marcillac*), 29 (*Grassa*), 93 (*Montolieu*), 124 (*Sant Ponç*), 158 (*Sant Ponç de Tomières*), 174 (*San Benito de Aniano*), 401 (*Sant Pau de Vall Osol*), 517 (*Sant Pau de Vall Osol / Sant Martí de Lena*)

abals s. (*top., dial. de Rouergue*)
78; *cf.* balç

abandonar v. 375 (*l'audiència*), 378 (*el plet*), 399 (*una possessió*), 400 (*una possessió*), 401 (*una possessió*)

abate s. 276 (*Elisacar*), 313 (*Amell, de Sant Sadurní de Tabèrnoles*)

abatre v. (*econ.*) 675; **abatuta** 675 (*moneta* –); *cf.* affollar i peiorar

abau s. (*top., dial. del Delfinat*) 78; *cf.* balç

abaus s. (*top., dial. del Delfinat*)
78; *cf.* balç

abbas s. 510 (*Guitart, de Sant Cugat del Vallès*), 583 (*de Santes Creus*), 693 (– *de lempedor [sic]*); **abbate** 316 (*Castellano*); **abbatem** 345 (*'Berengarium', de Sant Cugat del Vallès / 'Guitardum', de Sant Cugat del Vallès*), 347 (*'Andream', de Sant Cugat del Vallès*); **abbates** 510

- abcognitare** v. 389; *cf.* acuyndare, cogitare, cuydar i méconnaitre
- Abd-Allah ben Ayad** *antr.* m. (*emir d' Ayad i del regne de València*) 672
- Abdalgeh** *antr.* m. (*sarraí*) 501
- Abdallah ben Abi Ahmer el Moaferi, Mohammed ben *vid.* Mohammed ben Abdallah ben Abi Ahmer el Moaferi
- Abdela** *antr.* m. (*sarraí*) 501
- Abdelmelik** *antr.* m. (*fill d' Almansor*) 273, 277, 480
- Abderrahman** *antr.* m. (*emir*) 283
- Abderraman** *antr.* m. (*rei de Còrdova*) 276
- Abdias** *antr.* m. (*profeta*) 24
- abdicar** v. 556
- Abdón y Senen [*sic*], Santos *vid.* Santos Abdón y Senen [*sic*]
- abeja** s. (*zool.*) 52; **abejas** 52
- abella** s. (*top.*) 53
- Abella** *antr.* (*cognom*) 566
- Abella, Mala *vid.* Mala Abella
- abellana** s. (*top.*) 53; **abellanas** 49, 52, 261; *cf.* abellarium
- Abellanas** *top.* (*lloc, al partit de Balaguer, a la prov. de Lleida*) 52
- abellarium** s. (*zool.*) 52; *cf.* abellana, apiarium i colmenar
- Abellars** *antr.* (*cognom*) 566
- Aben Cuzmán** *antr.* m. (*autor del Diván*) 601
- Aben Ezra** *antr.* m. (*escriptor rabi del s. XII*) 23
- abere** *vid.* habere
- abertura** s. (*top.*) 168, 171, 172; *cf.* buch¹ i tonna²
- abetal** s. (*top.*) 207, 208; *cf.* abeto i Sabadell³
- abeto** s. (*bot., top.*) 207, 208, 209; **abetos** 206; *cf.* abetal i Sabadell³
- Abeto** *forma d' Abies, cf. s. u.*
- Abeurador** *top.* (*tossal*) 60, 171
- Abi Ahmer el Moaferi, Mohammed ben Abdallah ben *vid.* Mohammed ben Abdallah ben Abi Ahmer el Moaferi
- Abies** *top.* (*villa*); **Abeto** 209; **Abiete** 209; *cf.* Sappus
- abire** v.; **abiit** 699
- abismo** s. (*top.*) 129; *cf.* sima
- abitare** *vid.* habitare
- Abnabraym** *antr.* m. (*sarraí*) 621
- Abnalfachim** *antr.* m. (*sarraí*) 621
- abogado** s. 381, 382 (*d'Ot*), 383; *cf.* assertor
- Abotaib** *antr.* m. (*jueu*) 504
- Abrafim, Ortus de *vid.* Ortus de Abrafim
- Abraham, Ortus de *vid.* Ortus de Abraham
- Abril** *antr.* (*cognom*) 567
- abrojo** s. (*bot.*) 189; **abrojos** 188, 189; *cf.* espina i sentis
- abscondere** v.; **abscondam** 348
- absoluere** v. 401; **absoluerint** 347; **absolueris** 447; **absolueritis** 445; **absoluieredes** 445; **absoluit** 400; **absoluo** 400; **absoluta** 514 (*bestia* –); **absoluti** 370; **absolutum** 331; **absolutus** 646; **absolvere** 401; *cf.* ceder, definir, definire, dejar, dimittere, dubitare, evacuar, gurple, iachire, laxare, pacificare i relinquere
- absolvere** *vid.* absoluere
- absque** p. 73, 159, 277, 281, 282, 377, 400, 456, 644
- abstenerse** v. (*de carn*) 573
- abstinencia** s. (*de carn*) 569, 571, 572
- abstrahere** v.; **abstrahatis** 314 (*a uastitate heremi* –); **abstraxit** 376 (*– de ipsa audientia*), 377 (*– de placito*), 378 (*de placito constituto* –)
- Abú Jacúb Yusof** *antr.* m. (*sultà almohade*) 673; *cf.* jucefio, jucefius i yusofia
- Abudiacus** *top.* (*poble*); **Abudiacum** 12; *cf.* Abudius
- Abudius** *antr.* m. 12; *cf.* Abudiacus
- abuela** s. (*fam.*) 430 (*Ermessindis, de Ramon Berenguer I*), 432 (*Ermessindis, de Ramon Berenguer I*), 527; *cf.* avia
- abuelo** s. (*fam.*) 338 (*de Carles el Calb*), 349 (*de Pere de Lluçà*), 441 (*comte Borrell*), 480 (*del rei Alfons I*), 510 (*Gali*), 511, 527, 556 (*Ramon*); **abuelos** 337 (*del comte Borrell*); *cf.* avi, avius i avus
- Abumeruan** *antr.* m. (*sarraí, cap d'exèrcit*) 276
- Abundanti, Villa *vid.* Villa Abundanti
- abuso** s. 357, 409, 410; **abusos** 409, 424, 473, 474, 481, 517, 523
- Abzido <Palau> *vid.* <Palau> Abzido
- acapta** s.; **acapte** 652, 660
- acaptare** v. 395; **acaptamus** 393; **acaptaras** 395
- acaudillar** v.; **acaudillado** 276, 291
- acceleracio** s.; **acceleracione** 377
- accesorio** s.; **accesorios** 564 (*de la casa*), 603 (*de la indumentària*), 605 (*de la indumentària*)
- accessus** s.; **accessu** 296
- accidentación** s. (*top., del terreny*) 264
- accidentado** *adj.* (*terreny*) 82
- accidente** s. (*top.*) 231, 232; **accidentes** 3, 37, 55, 239, 257, 259, 263, 264, 266, 556
- accipere** v. 583, 667; **accepi** 493, 530; **accepimus** 662; **accepit** 178, 396, 651; **acciperet** 375, 667; **accipiebat** 699; **accipimus** 331, 638, 673; **accipio** 488, 580, 671; **accipit** 667
- Accuta Superior** *top.* (*als termes de Lavansa, al comtat d'Urgell*); **Accuta Superiore** 64
- acebuche** s. (*top.*) 209, 270; **acebuches** 206; *cf.* oleaster, olivera borda i ullastre
- Acecius** *antr.* m. 97
- aceite** s. (*alim.*) 572, 573, 574, 576, 577
- acémila** s. (*zool.*); **acémilas** 690; *cf.* ademula
- acceptar** v. 380, 385, 468; **aceptadas** 365, 470; **acceptaron** 6, 331; **acceptase** 375; **aceptó** 384, 391
- acequia** s. (*top.*); **acequias** 152, 159
- achaptarar** v. 346
- achel** *adj.* 397; **achela** 397
- acies** s. 59
- Acinipo** *top.* 264; *cf.* Ronda la Vieja
- aconsejar** v.; **aconsejado** 392, 489, 652; **aconsejados** 391; **aconsejó** 390
- acordar** v.; **acordada** 293; **acordaron** 298, 309, 382; **acordasen** 380
- acreedor** s. 305, 677; **acreedores** 665, 667
- acrópolis** s. (*top.*) 110 (*d'Olèrdola*), 121 (*de Barcelona*), 308 (*de Barcelona*)

Acrópolis top. (a Atenes) 78

acta s. 5 (de consagració i dotació), 13 (d'un judici), 19 (de dedicació), 20 (de consagració), 33 (de consagració), 35 (de consagració / d'un judici), 38 (de consagració), 40 (de consagració i dotació), 52 (de consagració), 82 (de consagració i dotació), 83 (de consagració i dotació), 87 (de consagració), 93 (de dotació), 98 (de dotació), 104 (de dotació / de consagració), 106 (de consagració), 108 (de fundació i dotació), 117 (de consagració), 119 (de consagració), 120 (de dedicació), 141 (de consagració), 148 (de dotació), 154 (de consagració), 155 (de consagració), 156 (de fundació), 159 (de dotació), 174 (de dedicació), 180 (de consagració), 181 (de consagració), 183 (de consagració), 184 (de dedicació), 192 (de dedicació), 202 (de fundació), 206 (de consagració i dotació), 210 (de dedicació), 216 (de consagració i dotació), 222 (de dedicació), 223 (de consagració), 229 (de consagració i dotació), 235 (de consagració), 237 (de dedicació), 246 (de consagració i dotació), 248 (de consagració i dotació), 253, 269 (de consagració i dotació), 278 (de dotació), 279 (de consagració), 284 (de consagració), 288 (de dotació), 299 (de dedicació), 303 (de consagració), 322 (de fundació), 350 (d'investidura), 359 (d'un judici), 360 (d'un plet), 361 (d'un plet), 362 (d'un plet), 363 (d'un plet), 364 (d'un judici), 365 (d'una audiència), 381 (d'una audiència), 405 (d'una audiència), 406 (de consagració), 409 (de consagració), 411 (d'un sínodo), 423 (d'una audiència), 431 (d'una audiència), 435 (de declaracions d'última voluntat), 443 (de dotació), 444 (d'un judici), 455 (d'un judici), 456 (d'un judici), 467 (d'un judici), 476 (de restauració

i dotació), 491 (d'un plet), 509 (de dotació), 579 (d'un judici), 580 (d'un judici), 608 (de declaracions d'última voluntat), 621 (de consagració i dotació), 625 (de dedicació), 662 (de consagració); **actas** 4 (de dotació), 300 (del Concili de Barcelona), 336 (de descripció d'alous), 362 (d'un plet), 363 (d'un plet), 371 (d'un plet), 442 (d'audiències i judicis), 444 (d'un plet), 567 (del Consell de Cent)

Açtor, Perxa del vid. Perxa del Açtor

acueducto s. (top.) 297

acuere v. 63

Aculio top. (a prop del monestir de Sant Cugat del Vallès);

Aculione 66

acuntare v.; **acuntauit** 396

acuñación s. (econ., de moneda) 659, 660, 663, 666

acuñar v. (econ., moneda) 652, 659, 660, 661, 662, 663; **acuñaban** 661; **acuñada** 672, 673; **acuñadas** 671; **acuñados** 660, 671; **acuñarían** 487; **acuñaron** 663, 668; **acuñarse** 661

acusador s. 381

acusar v. 377, 379, 469; **acusado** 381, 385, 387; **acusando** 367; **acusó** 381, 383

acusatores et testes, affirmantis est probare, Si quando, nullus unquam vid. Si quando, nullus unquam, acusatores et testes, affirmantis est probare

Acutae top. (al comtat d'Urgell); **Acutas** 64

Acutae Clerianae top. (al Conflent); **Acutas Clerianae** 64

acutas s. (top.); **acutate** 65 (– montium); cf. Agutelli

Acutelli¹ top. ('mons', al territori de Barcelona); **Acutellos** 65; cf. Acutelli², Agudelli i Sant Genís de Agudells

Acutelli² top. (poble, al territori de Barcelona); **Acutellos** 65; cf. Acutelli¹, Agudelli i Sant Genís de Agudells

Acutellis, Sanctus Genesius de vid. Sanctus Genesius de Acutellis

Acutensis, Odo vid. Odo Acutensis

Acuti, Villa vid. Villa Acuti

acutus adj. 63, 64, 66; **acutum** 89 **Acutus**¹ top. ('cherus', al Conflent); **Acuto** 64

Acutus² top. ('podium', a la parròquia de Sant Esteve de Vinyoles, a prop de Vic); **Acuto** 64

Acutus³ top. ('podium', al terme d'Olorda, al territori de Barcelona); **Acuto** 68; cf. Agilar

acuyndament s. (feud., tipus de bausia) 387, 389; cf. deseximent i desfidament

acuynдар vid. acuynдарe

acuynдарe v. 389; **acuynдар** 389; cf. abcongnitare, cogitare, cuydar i méconnaitre

Ad Fuscum Aristium (epístola, d'Horaci) 54

Ad Ipsam Turrem top. (uilla) 216; cf. Sa Torra

Ad Ipsam Villam top. (lloc) 320

Adabran, Arnau vid. Arnau Adabran

adai adj. (econ.) 668 (mancos –)

adaí adj. (econ.) 668 (mancús)

adal¹ adj. (econ.); **adals** 668 (mancosos –); cf. adal²

adal² adj. (econ.) 668 (mancús); **adals** 625 (mancusos); cf. adal¹

Adalaicis antr. f. (esposa de Guillem de Sant Martí) 152; cf. Adalaidis⁵ i Adalaizis²

Adalaidis¹ antr. f. 583, 587, 588, 590, 591, 631

Adalaidis² antr. f. (comtessa, esposa del comte d'Urgell Ermengol de Gerp) 327, 695

Adalaidis³ antr. f. (esposa de Bernat Sendre) 210

Adalaidis⁴ antr. f. (esposa de Guillem Bernat Moneder) 587

Adalaidis⁵ antr. f. (esposa de Guillem de Sant Martí) 423; cf. Adalaizis²

Adalaidis⁶ antr. f. (mare de Guillem Borrell) 432

Adalaidis⁷ antr. f. (mare de 'Raimundus Guillelmi de Prullanis') 344

Adalaidis de Castellbisbal antr. f. 527

Adalaidis de Subirats antr. f. 632

Adalais antr. f. (mare d'Arnallus Gozfredi'); **Adalaidis** 344

Adalaiz antr. f. (comitissa); **Adalaizo** 345

- Adalaize** *antr. f.* (comtessa) 163
Adalaizi¹ *antr. f.* (esposa de Lobató) 440
Adalaizi² *antr. f.* (mare de Gombau) 424; *cf.* Adalaizis⁴
Adalaizi³ *antr. f.* (mare de Gombau Geribert) 441
Adalaizis¹ *antr. f.* (esposa de Guillem) 372
Adalaizis² *antr. f.* (esposa de Guillem de Sant Martí) 511; *cf.* Adalaicis i Adalaidis⁵
Adalaizis³ *antr. f.* (esposa del veguer de Sant Martí) 365
Adalaizis⁴ *antr. f.* (mare de Gombau) 366; *cf.* Adalaizi²
Adalaizo *forma d'Adalaiz*, *cf. s. u.*
Adalardus *antr. m.* 534
Adalberaht *antr. m.* (nom germ.) 542; *cf.* Aldabert
Adalbert¹ *antr. m.* (proc. de nom germ.) 366, 370, 442, 542, 610; *cf.* Aldabert
Adalbert² *antr. m.* (abat de Sant Genís) 255
Adalbert³ *antr. m.* (germà de Geribert) 510
Adalbert⁴ *antr. m.* (ingeniator) 353
Adalbert⁵ *antr. m.* (jutge) 623
Adalbert⁶ *antr. m.* (menor) 374
Adalbert⁷ *antr. m.* (presbíter) 373
Adalbert de Casas *antr. m.* 500
Adalbert, Arnau *vid.* Arnau
Adalbert
Adalbert, Esteve *vid.* Esteve
Adalbert
Adalberti de Rexag, Bernardus *vid.* Bernardus
Adalberti de Rexag
Adalberti, Arnallus *vid.* Arnallus
Adalberti
Adalbertus¹ *antr. m.* 510; Adalberti 510
Adalbertus² *antr. m.* (bozador); Adalberto 317
Adalbertus³ *antr. m.* (fill d'Ellesindus) 43, 666
Adalburga *antr. f.* 535
Adaleciba *antr. f.* (abadessa de Sant Pere de les Puelles) 277; *cf.* Bonafília
Adaledi *antr. f.* (cosina de Ramon Berenguer II i Berenguer Ramon II) 677
Adaledis¹ *antr. f.* 432, 555
Adaledis² *antr. f.* (germana de Ramon Bernat de Salanova) 251
Adaleiz *antr. f.* 97
Adales *antr. f.* (mare de 'Guillelmus de Apiano'); **Adaledis** 345
Adalet *antr. m.* 206, 215
Adalez¹ *antr. f.* (esposa de Guillem) 42
Adalez² *antr. f.* (esposa de Martí Petit); **Adalezis** 606, 638; *cf.* Azalais
Adalez³ *antr. f.* (filla d'Uzalger) 554
Adalgardis¹ *antr. f.*; **Adalgards** 535
Adalgardis² *antr. f.* (esposa del comte Bernat) 50
Adalgards *forma d'Adalgardis*, *cf. s. u.*
Adalger, Guillem *vid.* Guillem
Adalger
Adalmodis *antr. f.* (comitissa) 34
Adalo *antr. m.* 381
Adalpexis *antr. f.* (esposa de Guilabert Arnau) 86, 212
Adalrich *antr. m.* (comte) 360, 362
Adalsen *antr. f.* 41
Adaltrude *antr. f.* 536
Adanagildus *antr. m.* 535
adapertus *adj.*; **adaperti** 394 (castros –)
adarga *s.* (bèl.) 352; *cf.* targa
adauante *adv.* 346
Adaulfus *antr. m.*; **Adaulfo** 535
adcrecere *v.*; **adcreuerit** 327
addere *v.*; **addatis** 498; **addidit** 456; **addo** 639
adducere *v.*; **adducam** 399; **adduxi** 399
Adefonsus¹ *antr. m.* 535, 567
Adefonsus² *antr. m.* (vicecomes); Adefonso 18
Adefoso *antr. m.* 507
Adelaida *antr. f.* 318, 615
Adelgastro *antr. m.* (infant) 207
Adell *antr. m.* 125
Adelmar *antr. m.* (nom germ.) 545; *cf.* Ademar¹, Amar, Aymar i Azemar
Ademar¹ *antr.* (cognom, proc. de nom germ.) 544, 545; *cf.* Adelmar, Ademar², Ademares, Ademaro, Aemar, Amar, Amarius, Athalmar, Aymar, Azemar, Azmar, Aznar, Naemar de Mosset, Poncius Ademarii, Poncius Aemarii i Raimundus Azemari
- Ademar²** *antr. m.* (proc. de nom germ.) 545; *cf.* Ademar¹, Amar, Aymar i Azemar
Ademar, Guillem *vid.* Guillem
Ademar
Ademares *antr. m.* (proc. de nom germ.) 545; *cf.* Ademar¹, Amar, Aymar i Azemar
Ademarii, Poncius *vid.* Poncius
Ademarii
Ademaro *antr. m.* (proc. de nom germ.) 545; *cf.* Ademar¹, Amar, Aymar i Azemar
adempramentum *s.* 508
adempriuium *s.*; **adempriuis**, 509; **adempriuium** *s.* 508, 509
adempriuium *vid.* adempriuium
ademula *s.* (zool.); **ademulas** 690; *cf.* acémila
Aderandus *antr. m.*; **Aderando** 533
Adericus *antr. m.*; **Aderico** 534
adfirmacio *s.*; **adfirmacione** 365
adiacens *adj.*; **adiacentem** 307
adiacentia *s.* 393
Adideraldus *antr. m.* 533
adimparamentum *s.* 508
adimperare *v.* 508; **adimperent** 508; *cf.* imperare
adiutor *s.* 26, 347
adiutorium *s.* 311, 490; **adiutorio** 347
adjudicación *s.* 282
adjudicar *v.*; **adjudicaba** 697; **adjudicaron** 631; **adjudicó** 629
administración *s.* 348 (de justícia), 359 (de justícia), 379 (de justícia), 391 (de béns), 414 (de justícia), 420 (de béns), 433 (de justícia), 443 (de justícia), 444 (de justícia), 449 (de justícia), 473 (de justícia), 474 (de justícia), 481 (de justícia), 487, 492 (local), 493, 520
administrador *s.* 305 (de negocis), 520 (de béns); **administradores** 410 (de béns), 500
administrar *v.* 364 (justícia), 414, 462 (justícia), 463, 497 (justícia); **administraban** 461 (justícia); **administre** 403 (béns)
administrativo *adj.*; **administrativa** 24, 33, 493, 499; **administrativas** 33, 492
admitir *v.* 375, 380, 488; **admitre** 381; **admitía** 468; **admitida**

- 465; **admitidas** 674; **admitido** 280, 385 **admitidos** 669 **admitió** 493; **admitiré** 384
- adobare** v.; **adobatum** 354
- adorno** s. 351; **adornos** 352
- adprisio** s.; **adprisione** 316
- adprope** p. 647
- adquirir** v. 304, 332, 395, 500, 512, 578, 608, 629; **adquiera** 403; **adquirí** 337; **adquiría** 511, 520; **adquirían** 502; **adquirida** 327, 338, 511, 630; **adquirido** 247, 282, 295, 327, 337, 372, 392, 417, 496, 638, 639, 655; **adquiridos** 327, 332; **adquirieron** 304, 315, 677; **adquiriese** 342, 395; **adquirimos** 393; **adquirió** 318, 406, 640, 664; **adquirirá** 525; **adquiriré** 525, 526
- adquisicio** s.; **adquisicionem** 327
- adquisición** s. 315, 496; **adquisiciones** 27, 114, 274, 299, 471
- adquisiere** v.; **adquisierat** 417; **adquisierunt** 327
- Adrabald** antr. m. (nom germ.) 541; cf. Adrobau
- Adral, Guardia de Monte vid. Guardia de Monte Adral
- Adralle** top. 5
- adramire** v. 399
- adré** s. (dial. del Llenguadoc) 218; cf. solana
- adrech** s. (dial. del Llenguadoc) 218; cf. solana
- Adrehar** antr. m. (nom germ.) 541; cf. Adroher
- adreit** s. (dial. del Delfinat) 218; cf. solana
- adret** s. (dial. del Delfinat) 218; cf. solana
- Adri, Canet de vid. Canet de Adri
- Adroarii, Berengarius vid. Berengarius Adroarii
- Adrobau** antr. (cognom, proc. de nom germ.) 541; cf. Adrabald i Adroher
- Adroer, Berenguer vid. Berenguer Adroer
- Adroger** antr. m. 247
- Adrohar** antr. m. (nom germ.) 541; cf. Adroher
- Adroher** antr. (cognom, proc. de nom germ.) 541; cf. Adrehar, Adrobau, Adrohar, Adrouarius i Jouan Adrouer
- Adroher, Berenguer vid. Berenguer Adroher
- Adroher, Bernat vid. Bernat Adroher
- Adrouarius** antr. m. (proc. de nom germ.) 541; cf. Adroher
- Adrouer, Jouan vid. Jouan Adrouer
- adtere** v.; **adendas** 398
- aduaana** s. 302, 515; **aduanas** 513
- aduenire** v.; **aduenerunt** 496; **adueni** 315, 318, 327, 630; **adueniente** 382; **advenerunt** 327; **advenit**, 317, 337
- adulterio** s. 369, 377, 388, 492, 496, 518
- adúltero** adj. 488, 518; **adúlteras** 518; **adúlteros** 518
- advenire** vid. aduenire
- adversario** s. 278, 376
- advertir** v.; **advirtió** 377; **había advertido** 382
- Adviento** s. (festivitats) 412
- aeclesia** vid. ecclesia
- Aecio** antr. m. (bisbe de Barcelona) 277, 436
- aedera** s. 683
- Aemar** antr. m. (proc. de nom germ.) 545; cf. Ademar¹, Amar, Aymar i Azemar
- Aemarii, Poncius vid. Poncius Aemarii
- Aemic** antr. (proc. de nom germ.) 544; cf. Aymerich¹ i Eymerich¹
- Aemilianus** antr. m. 9; cf. Milá, Milans, Milani i Millán
- Aemo** antr. f. 549; cf. Lobeta¹
- aereus** adj.; **aerea** 587
- aes** s. (fr.) 51
- aeternaliter** adv. 379
- Aethius** antr. m. (pontifex) 318
- afalach** s.; **afalachs** 346
- afeitado** adj. 182, 258
- affatus** s. 372
- affidament** s. 389; **affidaments** 389
- affidamentum** (formalitat de l'homenatge) 342; cf. comendatio manibus, juramento de fidelidad, osculum fidei i sacramentum
- affidare** v. 389; **affident** 389
- affirmantis**, est probare, Si quando, nullus unquam acusatores et testes vid. Si quando, nullus unquam, acusatores et testes, affirmantis est probare
- affollar** v. (econ., – moneta); **affollaba** 675; **afollar** 675; cf. abatir i peiorar
- affrontacio** s.; **affrontaciones** 93, 183, 322
- affrontare** v.; **affrontant** 96, 297, 681; **affrontat** 182, 235, 632, 686; **affronte** 224
- afflicción** s. 403
- Afliff, Torre de vid. Torre de Afliff
- afuente** s. (top.) 27, 65, 100, 105, 140, 150, 153; **afuentes** 20
- affluer** v.; **affluían** 680; **affluen** 129; **affluente** 120
- afollar** vid. affollar
- Afra** antr. f. (sarraïna) 501
- afrau** s. (top.) 99, 101, 102; cf. couloir, esberla, tall², trench i trinxera
- Afrau d'Anibal** top. (sobre la vall de Montalba) 102
- Afredul, Oliba vid. Oliba Afredul
- afrenta** s. 275
- África** top. 267, 278
- africano** s. (gent.) 267 (Tertulià); **africanos** 278 (almoràvits), 281
- afrentación** s.; **afrentaciones** 146
- afrentar** v. 320; **afrente** 105, 191
- agalla** s. (bot.) 210; cf. cassanella
- Aganoirich** antr. m. (rei de França) 537; cf. Henricus
- Agapito II** antr. (papa) 145
- Agela** antr. m. 373, 375
- Agelele, Sant Martí de Pau vid. Sant Martí de Pau Agelele
- agente** s. 446; **agentes** 305
- ager** s. (top.); **agris** 276; **agro** 619 (Tarentino); **agros** 275; **agrum** 191
- Ager**¹ top. (castrum) 274
- Ager**² top. (església) 327
- Ager**³ top. (monestir) 226
- Ager**⁴ top. (vila) 274
- Ager, Ramón Berenguer de vid. Ramón Berenguer de Ager
- agere** v.; **agendum** 632; **egerit** 331
- Agila, Arrocha de vid. Arrocha de Agila
- Agila, Petra de vid. Petra de Agila
- Agilar** top. (pug, al terme d'Olorda, al territori de Barcelona) 68; cf. Acutus³
- Agilarilius** top. ('puius', a l'apendiciu' de Sant Miquel); **Agilarilio** 68
- Agilaris** top.; **Agilare** 317
- Agilella** top. ('pugus', a Claresvalls, al comtat d'Urgell) 68

- Agiler** *top.* ('*puius*', a *Sant Julià de Lòria*, a *la vall d'Andorra*) 68
Agilera, *Petra* *vid.* *Petra Agilera*
Agisbert *antr. m.* (*nom germ.*) 542; *cf.* *Asbert i Esbert*
agnel *s.* (*zool.*); **agnels** 649; *cf.* *agnus i cordero*
Agnes *antr. f.* 631, 639
agninus *adj.*; **agnina** 604 (*pellicia* – *Spanescha*)
agnus *s.* (*zool.*); **agnos** 593, 594; *cf.* *agnel i cordero*
Ago *antr. f.* 530
Agogia *top.*; **Agogiam** 172
Agost *antr.* (*cognom*) 567
Agramunt *top.* 661, 663
Agramunt, *Carta puebla de vid.* *Carta puebla de Agramunt*
Agramunt, *Rubió de vid.* *Rubió de Agramunt*
Agramunt, *Santa Maria de vid.* *Santa Maria de Agramunt*
agrario *adj.*; **agraria** 513; **agrarias** 613, 623
agraviar *v.*; **agraviado** 391
agravio *s.* 413; **agravios** 387, 392
agregados, *Usatges* *vid.* *Usatges agregados*
Agremunt *top.* 663
agrícola *adj.* 317, 323; **agrícolas** 615
agricola *s.* 513
agricultor¹ *adj.* 260
agricultor² *s.* 613, 615; **agricultores** 627
agricultura *s.* 91, 239, 243, 246, 259, 563, 613, 620, 635
Agricultura (*de Columel·la*) 627
agua *s.* 41, 53, 115, 116, 117, 118, 119, 122, 132, 133, 135, 136, 138, 139, 141, 142, 143, 144, 145, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 159, 160, 162, 163, 173, 184, 222, 243, 259, 297, 356, 381, 382, 383, 384, 397, 398, 412, 492, 570, 587, 596, 641, 657, 701; **aguas** 53, 65, 84, 99, 104, 107, 111, 115, 116, 119, 122, 125, 127, 129, 130, 131, 133, 136, 143, 145, 147, 148, 150, 155, 159, 160, 161, 165, 166, 168, 171, 172, 174, 186, 215, 261, 462, 481, 508, 657
Agua Alba *top.* 141; *cf.* *Gualba*
agua mera *s.* 119
Agualada *top.* (*vila*, a *la prov. de Barcelona*) 149; *cf.* *Igualada*²
Agualada, *San Lorenzo de vid.* *San Lorenzo de Agualada*
Agualba *top.* 141, 150; *cf.* *Gualba*
aguamanil *s.* 570; **aguamaniles** 570
aguazal *s.* (*top.*); **aguazales** 146
aguda *s.* (*top.*) 63, 64, 65, 66
Aguda¹ *top.* (*castell*) 119, 194
Aguda² *top.* (*castrum*, in *ualle de Ariga*) 64; *cf.* *Aguda de Valleria*
Aguda³ *top.* ('*castrum*', *llindar de Nabiners*) 64
Aguda de Torá *top.* 64
Aguda de Val de Aria *top.* (*castell*) 67
Aguda de Valleria *top.* (*castrum*, in *ualle de Ariga*) 64; *cf.* *Aguda*²
Agudae de Boueto *top.* (*al comtat de Pallars*); **Agudas de Boueto** 64
Agudas, *Las* *vid.* *Las Agudas*
Agudelli *top.* ('*montanea*', *al territori de Barcelona*); **Agudellos** 43, 65; *cf.* *Acutelli*¹, *Acutelli*², *Sanctus Genesius de Acutellis i Sant Genís de Agudells*
Agudells *top.* 63, 65
Agudells, *Sant Genís de vid.* *Sant Genís de Agudells*
Agudes de Montsech *top.* (*tossal*) 60
Agudes, *Ot de ces* *vid.* *Ot de ces Agudes*
Agudes, *Umbert de ces* *vid.* *Umbert de ces Agudes*
águila *s.* (*top.*) 63, 66, 67 261
Águila *top.* (*roca*, *al comtat d'Urgell*) 67
Águila, *Pedra de vid.* *Pedra de Águila*
aguiar *adj.* (*top.*) 63, 67, 68; *cf.* *aquila*, *aquilaris*¹ i *aquilaris*²
Aguiar¹ *top.* (*castell*) 356, 392
Aguiar² *top.* (*puig*, a *prop de la ciutat de Barcelona*) 67; *cf.* *Petra Aquilarum*
Aguiar³ *top.* ('*puius*', *al lloc de Cocomels*, a *l'apendicium* de *Sant Just*, *al comtat d'Urgell*) 68; *cf.* *Petra Agilera*
aguilera *adj.* (*top.*) 63, 67; *cf.* *aquila*, *aquilaris*¹ i *aquilaris*²
Agujas de Santa Águeda *top.* 169
Agujas, *Sant Aniol de vid.* *Sant Aniol de Agujas*
agulla *s.* (*top.*) 63, 65
Agulla del Medul *top.* 91
agullana *s.* (*top.*) 63, 65
Agullana *top.* (*a la prov. de Girona*) 65, 98
agulló *s.* (*top.*) 63, 65
Agulló *top.* (*lloc*, *al partit de Balaguer*, a *la prov. de Lleida*) 65
Aguluga *top.* (*al Vallès*) 222; *cf.* *Valldoreix*
Aguluga, *Sant Cebrià de vid.* *Sant Cebrià de Aguluga*
Agustí *antr.* (*cognom*) 563
Agustín *antr. m.* (*sant*, *regla d'*) 328
Agutelli *top.* (*a la parròquia de Sant Genís*); **Agutellis** 65; *cf.* *acutas*
agutor *s.* 346
Ahalez *antr. f.* 310
ahijada *s.* (*fam.*) 528; *cf.* *filiata*
ahijado *s.* (*fam.*) 128 (*Guillem*), 211 (*Guillem*), 502 (*Pere*), 528, 617 (*Pere Guillem*); *cf.* *filiatus*, *filiolus i fillol*
Ahmed Ibn Al-Makkari *antr. m.* (*historiador àrab*) 30
Ahmer el Moaferi, *Mohammed ben Abdallah ben Abi* *vid.* *Mohammed ben Abdallah ben Abi Ahmer el Moaferi*
aiacencia *s.*; **aiacencias** 116, 183
aiadinus *adj.* (*econ.*); **aiadinos** 672 (*moabitinos* – / *morabatinos* –), 675 (*morabatinos* –); **aidinos** (*morabatinos* –) 672, 675; **ajadinos** (*morabatinos* –) 672
Aialbert, *Sendre* *vid.* *Sendre Aialbert*
Aianricus *antr. m.* (*rei de França*) 537; *cf.* *Henricus*
Aianricus Medicus *antr. m.* 559
aiar *adj.* (*econ.*); **aiars** 673 (*morabatinos* –)
Aicardus Iterii *antr. m.*; **Aicardi Iterii** 553
Aicio *antr. m.* 373
Aicio, *Amalrich* *vid.* *Amalrich Aicio*
Aicmons *top.*; **Aicmonte** 651; *cf.* *Aicmonte*
Aicmonte *top.* 651; *cf.* *Aicmons*
Aidinschik *top.* 46; *cf.* *Arcton*², *Cyzicus i Temaschlik*
aidinus *vid.* *aiadinus*
Aigalade L' *vid.* *L'Aigalade*
Aigalades, *Les* *vid.* *Les Aigalades*
Aigofredus *antr. m.* 534

- Aigualada** *top.* (*vila, a la prov. de Barcelona*) 149, 150; *cf.* Igualada²
- Aiguelaye, L' *vid.* L'Aiguelaye
- Aimericus** *antr. m.* (*proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Aymerich¹ i Eymerich¹
- Aimeruds** *antr. f.* 407
- Aiminilde** *antr. f.* 536
- Aix** *top.* 129
- aixata** *s.* 618; *cf.* azada, exada i exadó
- Aizón** *antr. m.* (*got*) 179, 273, 276, 280
- ajadinus** *vid.* aiadinus
- Ajenricus** *antr. m.* (*rei de França*); **Ajenrico** 537; *cf.* Henricus
- ajo** *s.* (*alim.*); **ajos** 574
- Ajuda, Deus *vid.* Deus Ajuda
- Akilio** *top.* (*lomba*); **Akilione** 67
- Al-Makkari, Ahmed Ibn *vid.* Ahmed Ibn Al-Makkari
- Al-Mansur** *antr. m.* (*primer ministre i tutor de Hixem II*) 277; *cf.* Almanzor i Mohammed ben Abdallah ben Abi Ahmer el Moaferi
- Alavern** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 546, 547 *cf.* Alavern
- Alaman**¹ *antr. m.* (*nom germ.*) 541; *cf.* Alemany
- Alaman**² *antr. m.* 550; *cf.* Geribertus²
- Alamannus Altamirus** *antr.* 545; *cf.* Altamira i Altimira
- Alamany** *antr. m.* 374
- Alamany de Cervelló** *antr. m.* 366, 415, 423, 424; *cf.* Alamany Huch
- Alamany de Lano** *antr. m.* 501
- Alamany Huch** *antr. m.* 371, 423; *cf.* Alamany de Cervelló
- Alamany, Guerau *vid.* Guerau Alamany
- alano** *s.* (*gent.*); **alanos** 33; *cf.* catalán, godo² i gotholano
- Alaó** *top.* (*monestir*) 583
- Alarabi, Ben *vid.* Ben Alarabi
- Alaricus**¹ *antr. m.* (*comte*); **Alarico** 28
- Alaricus**² *antr.* (*nom germ.*) 544; *cf.* Alrich¹
- Alaricus**³ *antr. m.* (*proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Alrich¹
- Alarigo** *top.* (*serra, al terme de Tagamanent, al comtat d'Osona*) 18
- Alarona** *top.* (*ciutat*) 255, 478; *cf.* Mataró³
- Alás**¹ *top.* 97, 288, 407
- Alás**² *top.* (*pla, al comtat d'Urgell*) 230
- Alás, San Esteban de *vid.* San Esteban de Alás
- Alás, Sant Esteve de *vid.* Sant Esteve de Alás
- Alastrus** *top.* (*estret, terme del castell de Calders, al Penedès*); **Alastro** 101
- alaudes** *s.* 17, 507; **alaudem** 147, 403
- Alavern** *antr. m.* (*nom germ.*) 547; *cf.* Alavern
- Alba**¹ *antr.* (*cognom*) 566
- Alba**² *top.* (*a la vall de Ribes*) 142
- Alba**³ *top.* (*laccuna*) 146
- Alba**⁴ *top.* (*'petra', a la parròquia de Santa Eugènia, al comtat d'Osona*) 229
- Alba**⁵ *top.* (*roca, al castell de Cervelló*) 229
- Alba**⁶ *top.* (*roca, al terme del castell i la vila de Cabra*) 229
- Alba, Agua *vid.* Agua Alba
- Alba, Aqua *vid.* Aqua Alba
- Alba, Fossa *vid.* Fossa Alba
- Alba, Lacuna *vid.* Lacuna Alba
- Alba, Petra *vid.* Petra Alba
- Alba, Sanctus Vincentius de Aqua *vid.* Sanctus Vincentius de Aqua Alba
- Alba, Turris *vid.* Turris Alba
- Alba, Villa *vid.* Villa Alba
- albacea** *s.* 422, 429, 431; **albaceas** 421, 440, 505, 607, 608, 609, 610, 646, 662, 684, 687; *cf.* distributor, helemosinarius, manumissor i tutor¹
- Albacete** *top.* 153
- Albae, Petrae *vid.* Petrae Albae
- albalá** *s.* 688, 689, 691, 692, 693
- Albaniana** *top.* 109
- Albañá** *top.* 9
- Albañá, Sant Pere y Sant Pau de *vid.* Sant Pere y Sant Pau de Albañá
- Albañá, Santa María de *vid.* Santa María de Albañá
- Albareda**¹ *antr.* (*cognom*) 566
- Albareda**² *top.* (*'collis', al terme de Solsona*) 95
- Albareda**³ *top.* (*torrent*) 166
- Albarich**¹ *antr. m.* (*nom germ.*) 544; *cf.* Alberich
- Albarich**² *top.* (*serralada*) 408
- Albaricus** *antr. m.* (*proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Alberich
- Albarus, Odo *vid.* Odo Albarus
- albat** *s.*; **albats** 383; *cf.* párvulo
- albatum, Judicium Dei per *vid.* Judicium Dei per albatum
- albatus** *s.*; **albatum** 381, 383
- albellana** *s.* (*top.*); **albellanas** 49
- Albengerra, Sant Martí de *vid.* Sant Martí de Albengerra
- Alberels, Guardiola de *vid.* Guardiola de Alberels
- alberga**¹ *s.* (*dret*); **albergam** 699
- alberga**² *s.* (*dret*) 515; **albergas** 129, 401, 402, 403, 425, 513, 515, 699; *cf.* freda, mansionaticus, parata², pausa i posada
- albergar** *v.*; **alberga** 515; **albergados** 357; **albergaria** 357, 358; **albergarian** 358; **albergaron** 570, 691; **albergó** 574
- albergare** *v.*; **alberget** 357
- albergaria** *s.* 685
- albergue** *s.* 351, 357, 358, 515, 685, 686; **albergues** 686
- Alberich** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Albarich, Albaricus i Albericus
- Albericus** *antr.* (*proc. de nom germ.*); **Alberico** 544; *cf.* Alberich
- Albert** *antr. m.* 281
- Albert, Pere *vid.* Pere Albert
- Albertí** *antr. m.* (*jutge*) 383
- Albi**¹ *top.* (*al comtat de Cerdanya*) 5
- Albi**² *top.* (*'terrarii', a prop de Sants*); **Albos** 320
- Albi, Cheri *vid.* Cheri Albi
- Albi, Keri *vid.* Keri Albi
- Albi, Villa *vid.* Villa Albi
- Albini, <Estrader> de Villa *vid.* <Estrader> de Villa Albini
- Albini, Villa *vid.* Villa Albini
- Albiniana** *top.* (*vallis*) 9
- Albinus** *top.* 9
- Albiñana**¹ *top.* (*castell*) 72, 144, 145, 201, 289, 309, 501, 508, 510
- Albiñana**² *top.* (*kastrum*) 309
- Albiñana**³ *top.* (*quadra*) 72
- Albiñana**⁴ *top.* (*terme*) 280
- Albio** *top.* (*castell*) 630, 680
- Albionensis** *adj.* (*pagus, in comitatu Atensi*); **Albionense** 197

- Albius** *top.*; **Albio** 186
Alboquers, Sant Cugat de *vid.* Sant Cugat de Alboquers
albus *adj.*; **albo** 229, 633 (*uino* –); **alba** 118, 615; *cf.* blanco
Albus¹ *top.* 217, 228
Albus² *top.* (*a la vall d'Andorra*); **Albo** 229
Albus³ *top.* (*querus*); **Albo** 229
Alça Perna *top.* (*lloc*) 233
alcadena *s.*; **alcadenas** 603, 606; **alchadenam** 606
Alcaid de Burriana *antr.* *m.* 689, 698; *cf.* Alcauid de Buriana i Alchaut de Buriana
Alcalá *top.* (*a prop de Sant Boi de Llobregat*) 238; *cf.* Coley, Pug Dalchala i Puig de Alcalá
Alcalá *top.* (*vila, al comtat de Barcelona*) 146; *cf.* Sant Boy de Llobregat³ i Alcale
Alcalá, Puig de *vid.* Puig de Alcalá
Alcale *top.* (*'uilla', al comtat de Barcelona*) 238; *cf.* Alcalá i Sant Boy de Llobregat³
Alcale, Sanctus Baudilius de *vid.* Sanctus Baudilius de Alcale
alcarouis *adj.* (*econ.*); **alcaroui** (*uncias de auro* –) 666; *cf.* almanzoris, almeçdis, amoris, ceptis, iaharis i jaaris
Alcarrás *top.* (*lloc*) 16, 237
Alcarria *top.* 265
Alcauid de Buriana *antr.* *m.* 689, 692, 693; *cf.* Alcaid de Burriana i Alchaut de Buriana
alchadena *vid.* alcadena
Alcaid Avifilel de Lérída *antr.* *m.* 657
alchantara *s.*; **alchantaram** 514
Alchaut de Buriana *antr.* *m.* 698; Alcaid de Burriana i Alcauid de Buriana
alchuba *vid.* alcuba
alchube *abl.* d'alcuba, *cf.* *s. u.*
alcoba *s.* 599
Alcocer *top.* (*vila*) 265
alcub *s.* (*dom., àr.*) 356; *cf.* alcuba, alcubb, cupa i cuppa
alcuba *s.* (*dom.*) 356, 357; **alchube** 357; *cf.* alcub, alcubb, cupa i cuppa
alcubb *s.* (*dom., àr.*) 356; *cf.* alcub, alcuba, cupa i cuppa
Alcwin *antr.* *m.* 530; *cf.* Flaccus²
Aldabert *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 542; *cf.* Adalberaht, Adalbert¹ i Aldebertus
aldea *s.* 7 (*Vilartolí*), 42 (*Entreperes*), 46 (*Livadoastro*), 47 (*Puigxervé*), 48 (*La Serra*), 114 (*Vallcarca*), 120 (*Marlant*), 154 (*Freyta*), 155 (*Sauleda*), 158 (*Ollers*), 181 (*Moncalp*), 191 (*Sant Feliu de la Garriga*), 192 (*Ginestar*), 193 (*Falgars d'en Bas*), 194 (*Fonoll*), 197 (*Viladordis*), 199 (*Orsières*), 202 (*Mata*), 211 (*Olzinelles*), 221 (*Alta Riba*), 224 (*Sant Aniol de Finestres / Las Henestrosas*), 230 (*Montroig*), 240 (*Tapis*), 243 (*Les Gunyoles / Gunyoles*), 246, 247, 250 (*Sala*), 252 (*Palol*), 321 (*Artiga de Lin*), 479 (*Bestracà*), 621; **aldeas** 160, 189 (*Rubió de Dalt, Rubió del Mig i Rubió de Baix*), 210, 248, 474
Aldebertus *antr.* (*proc. de nom germ.*) 542; *cf.* Aldabert
Aldefredus *antr.* *m.* (*comte*); **Aldefredo** 508
Aldegardis *antr.* *f.* (*esposa de Jofre Bastons*) 427, 429
Aldemar *antr.* *m.* (*nom germ.*) 545; *cf.* Alomar
Aldemarus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 545; *cf.* Alomar
Aldena *antr.* *f.* 54
Alderam *antr.* *m.* (*nom germ.*) 541; *cf.* Alerany
Alderamnus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*); **Alderamno** 541; *cf.* Alerany
Alderic *antr.* *m.* (*nom germ.*) 544; *cf.* Aldrich¹
Aldericus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*); **Alderic** 544; *cf.* Aldrich¹
Aldrich¹ *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Alderic, Aldericus i Aldrigus
Aldrich² *antr.* *m.* 664
Aldrigus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*); **Aldrigo** 544; *cf.* Aldrich¹
alegre *adj.* 395
Alegre *antr.* (*cognom*) 562
Alegret *antr.* (*cognom*) 562
aleison *s.* 591
Aleix *antr.* (*cognom*) 563
Alejandro III *antr.* *m.* (*papa*) 20
Alela, Sanctus Felix de *vid.* Sanctus Felix de Alela
Alella¹ *top.* (*arenys*) 131
Alella² *top.* (*poble*) 19, 131, 220, 227
Alemania *top.* 179, 335
Alemannus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*); **Alemanno** 541; *cf.* Alemany
Aleman¹ *i* **Alemannus**
Aleman² *antr.* (*cognom*) 541; *cf.* Alaman¹ i Alemannus
Aleran *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 541; *cf.* Alerany
Alerandus *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 541; *cf.* Alerany
Alerany *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 541; *cf.* Alderam, Alderamnus, Aleran i Alerandus
alere *v.*; **alendum** 174
Alexander Porta Joies *antr.* *m.*; **Alexandro Porta Joies** 551
Alexandre, Libre de *vid.* Libre de Alexandre
Alexandre, Libro de *vid.* Libro de Alexandre
Alexandre, Poema de *vid.* Poema de Alexandre
Alexandrius *antr.* *m.*; **Alexandrio** 531
Alfachim de Tortosa *antr.* *m.* 693
Alfachin *antr.* *m.* 572, 693
Alfama *top.* 265
alfamar *s.* (*tèxtil*) 601; *cf.* alfombra
alfanechus *adj.* (*tèxtil*); **alfanechas** 604 (*pels* –)
Alfaques *top.* 118
alfaquí *s.* 29
Alfaquin *antr.* *m.* 572
alfarería *s.* 563
alfarero *s.* 158, 589; *cf.* gerrer, oller i tupiner
Alfarrás *top.* (*lloc*) 16, 237
Alfer *top.* (*lloc*) 16, 237
Alfi *top.* 5
Alfocio, Petrus Raimundi de *vid.* Petrus Raimundi de Alfocio
alfombra *s.* (*tèxtil*) 601; *cf.* alfamar
alfondac *s.* (*àr.*) 686
alfondag *s.*; **alfondags** 686
alfondeca *s.*; **alfondecas** 686
alfondech *s.* 686; **alfondechs** 679, 685, 686; *cf.* fonda
Alfonso¹ *antr.* *m.* 556; *cf.* Pedro²
Alfonso² *antr.* *m.* (*emperador*) 683
Alfonso I de Catalunya, II de Aragón, el Batallador (*comte de Barcelona i rei d'Aragó*) 29, 130, 215, 238, 245, 323, 327,

- 330, 332, 349, 350, 361, 389, 406, 407, 417, 418, 454, 457, 459, 460, 470, 480, 485, 486, 491, 492, 499, 500, 508, 516, 517, 520, 576, 607, 612, 614, 624, 641, 642, 644, 649, 650, 651, 652, 654, 660, 663, 673, 683, 686
- Alfonso III** *antr. m.* 166
- Alfou, Sant Julià de *vid.* Sant Julià de Alfou
- alfundicus s.; alfundico** 657, 686
- Algars top.** (*castell, als termes del castell de Miravet*) 131, 330
- Algazet, Peneles de *vid.* Peneles de Algazet
- Algeciras top.** 278
- Algerri top.** (*lloc*) 16, 237
- algezira s.** 621
- alguacil s.** 362; *cf.* sayón
- Alguayre top.** (*lloc*) 16, 237
- Alhagib antr. m.** 353
- alhama s.** (*àr.*) 53
- Alhama, Cervera del río *vid.* Cervera del río Alhama
- alhóndiga s.** 657 686
- aliaga s.** (*top.*) 189; **aliagas** 189; *cf.* argelaga i argilax
- aliagar s.** (*top.*) 189
- alianza s.** 6, 304, 353, 655; **alianzas** 343, 407
- alicui, Si quis *vid.* Si quis alicui
- alieno solo, Vidua exheredare, si quis filium suum, si quis in *vid.* Vidua exheredare, si quis filium suum, si quis in alieno solo
- alienus adj.; alieno** 244, 613; **alienam** 658
- Aliga top.** (*rocha*) 67
- aliis namque bausiis, De *vid.* De aliis namque bausiis
- alimentaria, Tabula vid. Tabula alimentaria*
- Alins top.** 97
- Aliñá top.** (*lloc, a la diòcesi de Seu d'Urgell*) 269; *cf.* Elinná i Helinnianus
- aliquantulum adv.** 382, 590
- Alium namque leg.** (*usatge*) 458, 461
- aljazena s.** (*àr.*) 606
- allau s.** 141; *cf.* avalanche i esllaviçada
- almair s.** (*àr.*) 91; *cf.* médula
- Almansa top.** 70
- Almanzor antr. m.** (*primer ministre i tutor de Hixem II*) 30, 273, 274, 277, 278, 280, 480, 496, 505, 583; *cf.* Al-Mansur i Mohammed ben Abdallah ben Abi Ahmer el Moaferi
- almanzor is adj.** (*econ.*); **almanzori** 666; *cf.* alcarouis, almeçdis, amoris, ceptis, iaharis i jaaris
- almanzuris adj.** (*econ., uncias* –) 659, 666
- Almaria top.; Almarie** 357
- Almaricus antr. m.** (*proc. de nom germ.*), 544; *cf.* Aymerich¹ i Eymerich¹
- almatrac s.** (*tèxtil*) 602; *cf.* colchón
- almatrah s.** (*tèxtil, àr.*) 602; *cf.* colchón
- almatraphius s.** (*tèxtil*) 601, 602; **almatraphios** 602; *cf.* colchón
- almatrazt s.** (*tèxtil*) 601, 602; *cf.* colchón
- almeár s.** 91; *cf.* médula
- almear s.** (*gall. i llomb.*) 91; *cf.* médula
- almeçdis adj.** (*econ.*) 666; *cf.* alcarouis, almanzor is, amoris, ceptis, iaharis i jaaris
- Almeda antr.** (*cognom*) 210; *cf.* Olmeda
- almena s.; almenas** 43
- Almera antr.** (*cognom*) 566
- Almería top.** 161, 357, 410, 655
- almiar s.** 91; **almiars** 91; *cf.* belarmeta, lastameta i médula
- almiár s.** 91; *cf.* médula
- Almirall antr.** (*cognom*) 564
- almirez s.** (*dom.*) 588; *cf.* mortero
- almoçalla s.** (*tèxtil*) 601
- almoçallâ s.** (*tèxtil, àr.*) 601
- almocela s.** (*tèxtil*) 600, 601; **almocelas** 601
- almocelia s.** (*tèxtil*), 600; **almoceliam** 601
- almoçella s.** (*tèxtil*) 601
- almocella s.** (*tèxtil, port.*) 600, 601
- Almodis¹ antr. f.** (*comitissa*) 360, 458, 462; **Almodem** 345, 583; **Almond is** 403
- Almodis² antr. f.** (*comtessa de Barcelona, esposa de Ramon Berenguer I*) 26, 34, 36, 90, 158, 185, 189, 205, 209, 304, 308, 310, 311, 318, 326, 327, 342, 345, 347, 348, 353, 354, 358, 360, 364, 366, 388, 389, 392, 401, 402, 403, 407, 408, 409, 412, 414, 415, 417, 418, 419, 420, 422, 423, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 435, 445, 446, 447, 458, 461, 475, 512, 583, 597, 614, 615, 625, 656, 659, 669, 688, 701
- almohada s.** (*dom.*) 600, 601; **almohadas** 600
- almohade s.** (*gent.*) 673; **almohades** 673
- Almond is vid.** Almodis¹
- almorávide s.** (*gent.*); **almoravides** 273, 278, 279, 280, 301, 489, 671, 672; *cf.* Moabita
- Almoztadir antr. m.** 304
- almucelia s.** (*tèxtil*); **almuceliam** 601
- almuciala s.** (*tèxtil*), 600; **almucialam** 601
- almucilia s.** (*tèxtil*) 601
- almucten adj.** (*econ., uncias de auro* –) 659, 666
- almud s.** (*mesura*) 625; *cf.* celemín i modio
- almudada s.** (*agr.*) 219, 439, 615, 625, 628; **almudadas** 431, 629, 685; *cf.* modiatia i mojada
- almuerzo s.** 570, 571; *cf.* prandium
- almuzalia s.** 600, 601
- alna s.** (*mesura*); **alnas** 590, 605
- alod forma d'alodis, cf. s. u.**
- alodial adj.** 293, 507, 511; **alodiales** 424, 628
- alodio s.** (*feud.*) 13, 15, 26, 41, 43, 64, 71, 72, 74, 82, 96, 99, 101, 108, 112, 113, 116, 133, 137, 139, 145, 157, 158, 161, 168, 169, 171, 172, 173, 181, 182, 186, 189, 193, 195, 198, 207, 209, 211, 218, 222, 225, 232, 233, 234, 240, 241, 242, 246, 247, 277, 278, 281, 292, 295, 296, 297, 311, 314, 317, 319, 330, 332, 336, 337, 338, 349, 366, 367, 374, 379, 383, 400, 403, 404, 408, 420, 424, 426, 428, 440, 441, 442, 462, 480, 486, 496, 507, 508, 511, 512, 516, 569, 598, 611, 616, 629, 630, 639, 642, 643, 649, 656, 665, 674, 676, 683; **alodios** 18, 32, 77, 93, 155, 210, 211, 251, 293, 294, 336, 379, 407, 408, 426, 430, 432, 456, 478, 490, 505, 511, 664; *cf.* dominatio, hereditas i proprietat
- alodis s.** (*feud.*); **alod** 624; **alode** 317, 320; **alodem** 149, 317,

- 337; **alodes** 317, 686; **alodia** 294, 456; **alodio** 121, 178, 319, 570; **alodium** 9 (– *Orti Saviniani*), 180 (– *de Monte Calvo*); **alodum** 286
- Alomar** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 544, 545; *cf.* Aldemar, Aldemarus, Eldemarus, Ellemarus *i* Ollomar
- Alovi** *antr.* *m.* 199
- Alp** *top.* 294; *cf.* Villa Albi
- Alpes** *top.* (*serralada*) 66, 78, 150, 182, 203, 218, 225, 588, 698
- Alpes Marítims** *top.* 165, 224
- Alpes, Altos- *vid.* Altos-Alpes
- Alpes, Bajos- *vid.* Bajos-Alpes
- Alrich**¹ *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Alaricus² *i* Alaricus³
- Alrich**² *antr.* *m.* (*comte*) 468
- alsberg** *s.* 351, 625; *cf.* alspergus, ausberg *i* garnimentum
- alspergus** *s.*; **alspergos** 676; *cf.* alsberg
- Alt Empurdà** *top.* 611
- Alt, Puig *vid.* Puig Alt
- Alta** *top.* (*'penna', llindar del castell d'Orcau, al Pallars*) 221
- Alta Italia** *top.* 6, 12, 13, 14, 266, 267, 268
- Alta Riba** *top.* (*castell, al partit de Cervera, a la prov. de Lleida*) 221
- Alta, Berenguer de Vila *vid.* Berenguer de Vila Alta
- Alta, Guillém de Vila *vid.* Guillém de Vila Alta
- Alta, Paries *vid.* Paries Alta
- Alta, Penna *vid.* Penna Alta
- Alta, Petra *vid.* Petra Alta
- Alta, Riba *vid.* Riba Alta
- Alta, Ripa *vid.* Ripa Alta
- Alta, Sanctus Clemens de Petra *vid.* Sanctus Clemens de Petra Alta
- Altae, Erae *vid.* Erae Altae
- Altae, Salae *vid.* Salae Altae
- Altafulla**¹ *top.* (*castell*) 209
- Altafulla**² *top.* (*vila*) 52, 90
- Altamira** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 545; *cf.* Alamannus Altamirus, Altimir, Altimira *i* Altimirus
- Altamirus, Alamannus *vid.* Alamannus Altamirus
- altar** *s.* 279, 342, 374, 383, 385, 413, 420, 424, 432, 441, 482, 608; **altares** 441, 505
- altare** *s.* 279, 601
- Altares** *top.* (*megalits, a l'illa de Sardenya*) 236; *cf.* Piedras de los Gigantes, Piedras Fijas, Piedras Fitas, Piedras Hitas *i* Piedras Largas
- Altas, Ribas *vid.* Ribas Altas
- Altavaca** *top.* (*puig, al partit de Boet, a la vall d'Andorra*) 87
- Altemir, Ricart *vid.* Ricart Altemir
- altercacio** *vid.* altercatio
- altercación** *s.* 369
- altercatio** *s.* 371; **altercacio** 369; **altercacionem** 364
- Altimir** *antr.* *m.* (*nom germ.*) 545; *cf.* Altamira *i* Altimira
- Altimira** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 545; *cf.* Alamannus Altamirus, Altimir, Altamira *i* Altimirus
- Altimira, Ricart *vid.* Ricart Altimira
- Altimirus** *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 545; *cf.* Altamira *i* Altimira
- Alto-Garona** *top.* (*depart. fr.*) 15, 44, 185
- Alto-Loira** *top.* (*depart. fr.*) 185
- Altos-Alpes** *top.* 50, 154
- altramuz** *s.*; **altramuces** 672
- Altura, Sant Julià de *vid.* Sant Julià de Altura
- Altus, Penus *vid.* Penus Altus
- alud** *s.* 141; **aludes** 140; *cf.* llavell
- alueus** *s.* (*top.*); **alueo** 112, 138; **alueum** 224 (*Bisaucii*), 657; **alveum** 318
- alumbrado** *s.* 592
- alus** *s.*; **alos** 574
- alveus** *vid.* alueus
- Alzagib** *antr.* *m.* (*rex*) 390, 396
- alzina** *s.* (*top.*) 211; *cf.* aulina, cassan, cassanea, cassaña, chassan, elicina, elidina, encina, ilex, ilicina, olzina *i* quercus
- Alzina** *antr.* (*cognom*) 210, 566; *cf.* Olzina¹
- Alzinar, Palau del *vid.* Palau del Alzinar
- Alzinas, Can Magí de las *vid.* Can Magí de las Alzinas
- Amad Bofil** *antr.* *m.* 554
- amagare** *v.*; **amagabo** 348
- Amala** *antr.* *m.* (*nom germ.*) 547; *cf.* Amell¹
- Amalaricus** *antr.* *m.* (*nom germ.*) 539, 544; *cf.* Aymerich¹, Eymenrich¹, Malrique *i* Manrique
- Amalbertus** *antr.* *m.* 534
- Amalfi** *top.* 328
- Amalfredus** *top.* (*'pugus', al terme de Tagamanent, al comtat d'Osona*); **Amalfredo** 19
- Amallanil** *top.* (*castell*) 39
- Amalreiks** *antr.* *m.* (*nom gòtic*) 262
- Amalrich**¹ *antr.* *m.* 90
- Amalrich**² *antr.* *m.* (*presbíter*) 633, 685
- Amalrich Aicio** *antr.* *m.* 374
- Amalrich, Guillém *vid.* Guillém Amalrich
- Amalricus** *antr.* (*proc. de nom germ.*) 544; *cf.* Aymerich¹ *i* Eymenrich¹
- Amaltrud**¹ *antr.* *f.* (*esposa de Bermon Sinofre*) 288
- Amaltrud**² *antr.* *f.* (*esposa de Bofill*) 314
- Amaltrut** *antr.* *f.* (*esposa de Ramon Sinofre*) 311
- Amaneu, Wilelm *vid.* Wilelm Amaneu
- amanuense** *s.* 236, 438, 439; **amanuenses** 579, 582; *cf.* glosador
- Amar** *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 544, 545; *cf.* Ademar, Ademar¹, Ademar², Ademares, Ademaro, Aemar, Amarius, Athalmar, Azemar, Azmar, Aznar, Naemar de Mosset, Poncius Ademarii, Poncius Ademarii *i* Raimundus Azemari
- Amargós** *antr.* (*cognom*) 562
- Amarius** *antr.* *m.* (*pocedent de nom germ.*); **Amario** 545; *cf.* Ademar¹, Amar, Aymar *i* Azemar
- Amarus, Campus *vid.* Campus Amarus
- Amat**¹ *antr.* (*cognom*) 532; *cf.* Amatus¹, Deodatus², Deusde², Deusdedit¹, Teodoro *i* Teodosio
- Amat**² *antr.* *m.* 314, 366, 370, 378, 443
- Amat de Claramunt, Bernat *vid.* Bernat Amat de Claramunt
- Amat de Rubí, Bernat *vid.* Bernat Amat de Rubí
- Amat Eneas** *antr.* *m.* 415, 425; *cf.* Eneas²
- Amat Trasver** *antr.* *m.* 446
- Amat Uldrich** *antr.* *m.* 384
- Amat, Bernat *vid.* Bernat Amat
- Amat, Johan *vid.* Johan Amat

- Amat, Pere *vid.* Pere Amat
 Amati de Monte Sereno, Bernardus *vid.* Bernardus Amati de Monte Sereno
 Amati, Villa *vid.* Villa Amati
Amatus¹ *antr.* *m.* 532; *cf.* Amat¹, Deodatus², Deusde², Deusdedit¹, Teodoro i Teodosio
Amatus² *antr.* *m.* (*uicecomes Gerundensis*); **Amato** 431
 Amatus de Rio Rubio, Bernardus *vid.* Bernardus Amatus de Rio Rubio
Amaya (*mit.*) 31
 Ambas Aquas, Inter *vid.* Inter Ambas Aquas
Ambiledus *top.* (*uicecomes uetulus de*); **Ambiledo** 412 (*Aton*)
Ambrós *antr.* (*cognom*) 563
Ambrosii in Lucam, Expositum optimum Beati vid. Expositum optimum Beati Ambrosii in Lucam
Amé *antr.* *m.* (*comte de Ginebra*) 88
Amelia *antr.* *f.* (*comtessa, esposa del comte Bernat de la Marca del Llemosí*) 418; **Amelie** 345
Amélie-les-Bains *top.* 102
Amelius *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*) 547; *cf.* Amell¹
Amell¹ *antr.* (*cognom, proc. de nom germ.*) 546, 547; *cf.* Amala i Amelius
Amell² *antr.* *m.* (*abat de Sant Sadurní de Tabèrnoles*) 313
amenare *v.*; **amenauint** 690
Amenla *top.* 680
Amer *antr.* (*cognom*) 565
 Amer, Sant Climent de *vid.* Sant Climent de Amer
 Amer, Santa Maria de *vid.* Santa Maria de Amer
Americus¹ *antr.* *m.* 580
Americus² *antr.* *m.* (*proc. de nom germ.*); **Americo** 544; *cf.* Aymerich¹ i Eymerich¹
Ametlla del Vallés *top.* (*vila*) 166
Amicavesir *top.* (*poble*) 237; *cf.* Cabasés, Vallclara i Vallis Clara
Amich *antr.* (*cognom*) 562
Amigó *antr.* (*cognom*) 562
Amigona *top.* (*muntanya*) 13
Amiguet *antr.* (*cognom*) 562
 Amine, Castell *vid.* Castell Amine
amistad *s.* 562
Ammiano Marcelino *antr.* *m.* (*historiador*) 285
amnis *s.* (*top.*); **amnem** 46, 125 (*Bissocium*), 126 (*Bissocium*)
amojonamiento *s.* (*top.*) 613, 622
amojonar *v.* (*top.*) 623; **amojonada** 623; *cf.* fixuriare
Amor, Breviari d' vid. Breviari d'Amor
amoris *adj.* (*econ.*) 663 (*mancusos de auro* –), 668 (*mone-te* – / *mancusos de auro* –); *cf.* alcarouis, almanzoris, almeçdis, ceptis, iaharis i jaaris
Amorós *antr.* (*cognom*) 562
amplitudo *s.*; **amplitudine** 624
amplum *s.*; **amplo** 624
ampriu *s.* 507, 508, 509; *cf.* servey
ampulla *s.* (*dom.*) 591; **ampullas** 589, 591; *cf.* redoma
Ampurdán *top.* 161
Ampurias *top.* 33, 34
An *top.* (*vall*) 39
Anabiensis *top.* (*vall, al comtat de Pallars*); **Anabiense** 83; *cf.* Áneu
Anal [sic] Mir de Subirats *antr.* *m.* 557
anap *s.* (*dom.*) 591, 597; **anaps** 589, 610; *cf.* anaphus, anappus, enap, hanap, hnaf i nappus
anaphus *s.* (*dom.*) 591; **anaphos** 589, 591; *cf.* anap, anappus, cupa, enap, hanap, hnaf, nappus i sciphus
anappus *s.* (*dom.*); **anappo** 591; **anappum** 591; *cf.* anap, anaphus, enap, hanap, hnaf i nappus
anar *v.*; **anaua** 416, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 698; **anauant** 689, 690, 691, 693, 694
anatema *s.* 412
Anaugia *top.* 5
Anaveles *top.* 685
Ancelle *top.* 50
ancha *s.*; **ancham** 696; *cf.* cuxa i muslo
Ancils *top.* (*a la vall de Benasc*) 51
Ancosa *top.* (*plana*) 65
Andalucía *top.* 262, 674
Andermatt *s.* (*top.*) 199; *cf.* orsera
Andorra¹ *top.* 11, 68, 87, 90, 98, 122, 185, 224, 229, 594, 698
Andorra² *top.* (*a l'Urgell*) 5
Andorra³ *top.* (*principat*) 54, 96
Andorra⁴ *top.* (*uallis*) 698
Andraldus *antr.* (*presbíter*) 318
Andreas *antr.* *m.* (*'abbas', de Sant Cugat del Vallès*); **Andream** 347
Andreu¹ *antr.* (*cognom*) 563
Andreu² *antr.* *m.* (*abat de Sant Cugat del Vallès*) 310, 392, 399, 501, 508
Andreu Bellit *antr.* *m.* 314
Andrias *antr.* *m.* 531
âne *s.* (*fr.*) 72
anech *s.* 322
 Anella, Pla de *vid.* Pla de Anella
anet *s.* 322
Áneu *top.* (*vall, al comtat de Pallars*) 83; *cf.* Anabiensis
anfiteatre *s.* 81
anfiteatro *s.* 37, 45, 67, 78, 81, 136, 137, 200, 224, 258, 259, 263, 264, 265, 266, 268; **anfiteatros** 266
ánfora *s.*; **ánforas** 645
Angarig *antr.* *m.* (*rei de França*) 537; *cf.* Henricus
Angel *top.* (*plaça, a la ciutat de Barcelona*) 308, 502, 638, 640, 647
 Angel Despuig, Juan *vid.* Juan Angel Despuig
Angera *top.* (*torrens*) 133
Anglarill *top.* 234, 681
Angleria *top.* 687
Anglerola *top.* 417
 Anglerola, Arnau Berenguer de *vid.* Arnau Berenguer de Anglerola
 Anglerola, Bernat de *vid.* Bernat de Anglerola
Angostura *top.* (*a prop de la serra de Santicar*) 99
Angoustinus *top.* (*congost, al depart. del Gard*); **Angoustino** 99
Anguera¹ *top.* 99, 100
Anguera² *top.* (*plana, a la Quadra d'Ollers, al comtat de Barcelona*) 100, 101, 133
Anguera³ *top.* (*puig, 'in ipsa marcha extrema', al comtat de Barcelona*) 26, 99, 133, 137, 158, 182, 242, 282, 326
Anguera⁴ *top.* (*'torrens' / torrent*) 99, 100, 133, 158
Angulariola *top.* (*castell*) 123, 173
Angulos *top.* 181